

Wageningen voor elkaar!

Verkiezingsprogramma CDA Wageningen

2010-2014

Samenstelling CDA Programma commissie 2010

Jan Dijkstra
Jo Hautvast
Werner Hendrickx
Ijs van Leijen
Henk Overbeek (voorzitter)
Martijn Weenink
Mirjam Wildekamp
Marleen Schouten

Wageningen voor elkaar!

Inleiding

Het CDA kent waarden en normen in de politiek een belangrijke plaats toe:

- **Solidariteit**
Een open oog en oor voor de mensen met een kwetsbare positie in onze stad en in de wereld.
- **Gerechtigheid**
Het creëren van voorwaarden tot gelijkwaardige kansen voor alle burgers om een eigen wijze te participeren in het maatschappelijk leven.
- **Rentmeesterschap**
Een duurzaam beheer van natuur en milieu, maar ook een zorgvuldigheid bij het besteden van gemeenschapsgelden.
- **Gespreide verantwoordelijkheid**
De lokale overheid dient ruimte te geven aan initiatieven van burgers en ondernemers. Minder regels en meer gedeelde verantwoording.

Onze samenleving verandert snel. Dit komt door ontwikkelingen zoals globalisering, digitalisering, klimaatverandering, het steeds veelzijdiger worden van onze samenleving, vergrijzing en toegenomen individualisering. Deze maatschappelijke ontwikkelingen hebben gevolgen voor de samenleving als geheel, maar ook voor gemeenten en regio's op zich.

Wageningen heeft veel waarop we trots mogen zijn zoals een fijn woon- en leefklimaat, vele voorzieningen en gezelligheid. Echter, ook in onze stad hebben we te maken met gevoelens van onveiligheid, zijn er mensen die sociaal geïsoleerd leven, en is er een toenemende vraag naar goede voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg, zijn er aandachtswijken en is er sprake van (jeugd-) werkloosheid en een kwakkelende economie. De belangrijkste thema's voor het CDA de komende vier jaar zijn dan ook **Wonen**, **Werken** en **Welzijn**.

Hoe pakken we problemen aan?

Door samen antwoorden te vinden, nieuwe ideeën te bedenken. Door samen te werken aan een leefbare en plezierige woon- en werkstad. Of: door gespreide verantwoordelijkheid. Ons uitgangspunt is dat inwoners, organisaties, bedrijven, instellingen en de gemeente Wageningen samen de problemen moeten aanpakken. Een ieder levert, naar vermogen, een bijdrage. Wageningen voor elkaar!

Het CDA! Voor een...

- levende en levendige stad die aantrekkelijk is om in te wonen, te werken en te recreëren,
- stad waar kwaliteit en menselijke maat hand in hand gaan,
- stad met een goed en betaalbaar voorzieningenniveau voor haar burgers,
- schone, mooie en veilige stad voor burgers, bedrijven en recreanten.
- stad met een eigen identiteit en cultuur,
- hoogwaardig kenniscentrum met een nationale en internationale ambitie,
- actieve deelnemen aan samenwerking in de regio en ambitie als motor van Food Valley.

Bijdrage van iedereen

Het CDA Wageningen is van mening dat niemand alleen voor zichzelf leeft. Mens ben je als je rekening houdt met elkaar. In onze visie hangen de leefbaarheid en het plezier waarmee mensen in Wageningen wonen en werken af van of de inwoners, organisaties, bedrijven en instellingen rekening houden met anderen en zich bewust zijn van een stuk eigen verantwoordelijkheid. Vraag je ook eens af: “wat kan ik zelf doen”. Samen moeten we immers de problemen oplossen.

Ruimte voor talenten

Wageningen is het kloppende hart van Food Valley, een internationaal georiënteerd kennisnetwerk waarin in het bijzonder aandacht is voor voedsel, ruimte en kwaliteit van leven. Deze karakteristieken werken door in het dagelijkse leven van iedere burger.

Iedere burger heeft zijn eigen talenten. Er moet ruimte zijn voor de talenten van de Wageningse mensen, organisaties, bedrijven en instellingen. Het benutten en aanspreken van deze talenten is in het belang van:

1. de mens
2. het bedrijf, of de instelling zelf
3. Wageningen als geheel

Zo ontstaat een verantwoordelijke samenleving: een samenleving die mensen in staat stelt om verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor elkaar te dragen en hen daartoe uitdaagt, om zo het leven zin te geven.

Een verantwoordelijke overheid

Tot een verantwoordelijke samenleving behoort ook een verantwoordelijke overheid. Verantwoordelijk zijn houdt niet in dat een gemeente zelf alle problemen oplost. Een verantwoordelijke gemeente ondersteunt, stimuleert en faciliteert mensen, organisaties, bedrijven en instellingen. Ook faciliteert zij individuen en bedrijven die op eigen kracht economische activiteiten ontplooiën. Een verantwoordelijke gemeente neemt waar nodig het initiatief en zorgt voor een goed vangnet voor de kwetsbaren. Luisteren naar anderen en ruimte geven voor participatie is een verantwoordelijkheid, net zoals het aanspreken van anderen op hun verantwoordelijkheid.

Maatschappelijk investeren

Het CDA is geen ‘one-issue’ partij, maar wil met een breed draagvlak in de Wageningse gemeenschap werken aan de toekomst. Daarbij zijn daden belangrijker dan veel woorden op papier. Het zijn de mensen die er toe doen. Het CDA wil maatschappelijk investeren. Het CDA wil er aan bijdragen dat de gemeente en de politiek op een verantwoorde wijze en met overtuiging hun rol in de verantwoordelijke samenleving kunnen vervullen. Ons verkiezingsprogramma 2010-2014 is daarop gebaseerd.

Inspiratiebron

Het CDA is een brede volkspartij, geworteld in alle lagen van de samenleving. Daarom biedt het plaats aan veel verschillende mensen. Naast geloof in democratische waarden, bindt ons de Bijbelse boodschap als grondslag en inspiratiebron bij het zoeken naar oplossingen voor hedendaagse problemen. Het gaat hierbij steeds om mensen. Menselijk geluk, waardigheid, veiligheid, zorg voor elkaar, respect, gemeenschapszin: dat zijn de constanten.

Ambities

Het CDA heeft ambities. Deze ambities staan in dit verkiezingsprogramma nader uitgewerkt. Daarvoor zetten wij ons in.

Het CDA! *Wageningen voor elkaar!*

Leeswijzer

Er is nadrukkelijk voor gekozen om in dit verkiezingsprogramma geen uitgebreide beschrijving van bestaand beleid te geven, maar om concreet aan te geven wat onze inzet voor de komende periode wordt.

Het verkiezingsprogramma omvat acht overkoepelende thema's. Bij elk thema staan kaders aangegeven wat onze visie is op onderwerpen die tot het thema behoren. Na elk kader volgt een concrete uitwerking. Er staat aangegeven hoe volgens het CDA in Wageningen in de periode 2010-2014 met het betreffende onderwerp moet worden omgegaan en waar de prioriteiten moeten komen te liggen.

De belangrijkste onderwerpen voor de toekomst van Wageningen zijn:

1. Werk en economie
2. Samen Sociaal
3. Cultuur en ontmoeting
4. Gemeentelijke besturing
5. Leefbaarheid, woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling
6. Groene ruimte
7. Beter en blijvend bereikbaar
8. Veiligheid voorop

Over het CDA

Voor meer informatie over het CDA en vanuit welke visie wij politiek bedrijven, verwijzen wij u naar de laatste pagina van dit verkiezingsprogramma.

1. Werk en economie

“De gemeente moet een goed vestigingsklimaat voor innovatieve en hoogwaardige kennisindustrie realiseren”

Wageningen is een internationaal georiënteerde stad waar de kenniseconomie, in het bijzonder op het gebied van voeding, natuur en leefbaarheid van zeer grote betekenis is. Daarnaast is Wageningen een stad met historie, gelegen in een natuurlijke omgeving en met hoogwaardige culturele activiteiten. Deze punten vormen de basis voor de economische ontwikkeling van Wageningen. Ook zien we een toename in de vraag van toerisme en recreatie. Dit biedt Wageningen volop mogelijkheden om haar sterke punten te benutten.

Economische ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van de samenleving. Het CDA vindt werk een belangrijke vorm van sociale zekerheid. Het biedt mensen een eigen inkomen, sociale contacten, het gevoel een nuttige bijdrage te leveren aan de samenleving en de mogelijkheid zich te ontplooiën. De gemeente Wageningen heeft een voorwaardenscheppende rol als het gaat om het verwerven en behouden van economische activiteiten in Wageningen. Doelstelling blijft het creëren en behouden van sociaal-maatschappelijk, economisch en ecologisch verantwoorde werkgelegenheid.

De gemeente faciliteert het tot stand komen van haar kennislandgoed. Het kennislandgoed de Born biedt een centrale locatie voor Wageningen UR en aan Food Valley gelieerde instituten en bedrijven. Daarnaast zijn ook Kortenoord en het Agro-business Park passende locaties voor deze bedrijven. Naast de kennissector draagt ook de cultuursector bij aan de positionering van Wageningen als universiteitsstad. Een aantrekkelijk stedelijk klimaat is noodzakelijk voor het aantrekken en binden van mensen werkzaam in deze sectoren en is daarmee een randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de economie.

Actiepunten

- Wageningen is de hoofdstad van Food Valley. Dit is één van de voorbeelden waaruit onze potentie als innovatieve en hoogwaardige kennisstad naar voren komt. De gemeente moet zich sterk maken voor een goed vestigingsklimaat voor innovatieve en hoogwaardige kennisindustrie. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen grote en kleine initiatieven.
- Het CDA zet zich in voor het bevorderen van revitalisering van het industriegebied in het zuidwesten van de stad – de haven, de Nudeparken en omgeving. Zij wil daarmee een goede invulling geven aan de uitbreiding van Nudepark 2. Met revitalisering blijft er voldoende ruimte voor zittende en nieuwe ondernemers op het gebied van handel, ambacht en (schone) industrie.
- Het CDA vindt de haven van Wageningen een belangrijke economische factor voor zowel Wageningen als het Gelderse achterland die verder ontwikkeld moet worden. Er moet voldoende ruimte zijn voor ontwikkeling van watergebonden bedrijven.
- Het CDA vindt verplaatsing van de jachthaven meer naar het centrum, een kans voor de toeristische ontwikkeling binnen de gemeente Wageningen.

Actiepunten (vervolg)

- Het CDA kiest voor strategische samenwerking met buurgemeenten
- Het CDA wil het aantal uitkeringsgerechtigden de komende periode substantieel reduceren. Hiervoor is een pro-actief beleid nodig.. Het CDA vindt het belangrijk dat alle inwoners volop participeren in de gemeenschap, ook onze minima. Iedereen doet mee in Wageningen en is waardevol voor de stad!
- Het CDA vindt dat de gemeente een faciliterend vestigingsklimaat voor startende ondernemers moet bieden

2. Samen sociaal

“Ouderenorganisaties moeten een grotere rol gaan spelen bij WMO beleid”

Wageningen is een stad met zorg voor haar inwoners. Het CDA wil zorgen voor een plezierige leefomgeving voor alle burgers van Wageningen. Met bijbehorende voorzieningen, hulp, zorg en dienstverlening. De gemeente dient de regie te voeren over de hiervoor noodzakelijke organisatorische structuren om zo mensen te helpen om zichzelf te helpen. Vanuit deze filosofie ontvangen groepen die speciale zorg nodig hebben de gewenste ondersteuning. De tendens van vermaatschappelijking van de zorg zet door. Mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Dit vraagt om een samenhangend gemeentelijk beleid op gebied van wonen, zorg en welzijn. Onderwijsbeleid wordt voor de scholen en de gemeente steeds minder het uitvoeren van landelijke regels en steeds meer het uitvoeren van eigen beleid ook buiten schooltijd. De gemeente vervult een regiefunctie in de samenwerking tussen onderwijsinstellingen. Verschillende partners zijn vanuit hun eigen verantwoordelijkheid betrokken.

Actiepunten

- Het CDA streeft naar een goede uitvoering van de WMO, waarbij oud en jong worden betrokken. Welzijn en Zorg zijn de pijlers waarop de WMO wordt gedragen. Het CDA wil de WMO-raad en welzijnsorganisaties actiever bij dit proces betrekken.
- Het CDA kiest voor een wijkgerichte zorgaanpak waarbij ondersteunende en activerende begeleiding van de inwoners op één komt. Goede bereikbaarheid, toegankelijkheid en spreiding van (zorg)voorzieningen zijn van groot belang.
- CDA zal zich inspannen de kwaliteitsnorm van huishoudelijke hulp te waarborgen. Het komt te vaak voor dat thuiszorgorganisaties niet de kwaliteit leveren die zij volgens de norm zouden moeten leveren. Het CDA zal onderzoeken hoe de kwaliteit van de thuiszorg/huishoudelijke hulp kan worden verbeterd.
- Het CDA zal zich inzetten om te komen tot een samenhangend beleid, waarbij wonen, zorg en welzijn in onderlinge samenhang worden gerealiseerd. Dit betekent dat initiatieven om te komen tot een of meerdere woon/zorg complexen of woon/service zones, waarbij woningen in verschillende prijsklassen met gemeenschappelijke voorzieningen en zorgarrangementen door het CDA worden gestimuleerd en ondersteund.
- Onder het motto “Nederland Integratieland” pleit het CDA voor de continuering van het minderhedenbeleid. Integratie – een proces dat van twee kanten tot stand komt – dient te leiden tot actief burgerschap.
- Het CDA kiest voor een actieve rol van scholen in hun maatschappelijke omgeving; zij zijn meer dan alleen maar leerinstellingen. Goede voorzieningen van voor- en naschoolse opvang op buurt- en wijkniveau zijn een pré.
- Het ouderenbeleid dient ruime aandacht te krijgen. Specifieke aandacht is nodig voor de volgende beleidsvoornemens: Het stimuleren van innovatieve projecten voor bevorderen van thuiswonen en de voorlichting over veiligheid in en om het huis van thuiswonenden.

Actiepunten (vervolg)

- Ook in het jongerenwerk zijn vrijwilligersorganisaties onontbeerlijk. Het CDA kiest voor het stimuleren van vrijwilligers bij activiteiten gericht op jongeren.
- Het CDA is van mening dat een Centrum Jeugd en Gezin belangrijk is voor onze stad. Er moet op korte termijn een geschikte locatie gevonden worden.
- De gemeente zet zich in mensen met een uitkering te begeleiden naar de arbeidsmarkt. De gemeente heeft oog voor de specifieke individuele situatie.
- Ziekenhuis 'De Gelderse Vallei' is ook ons ziekenhuis: het CDA pleit voor uitbreiding van de voorzieningen en de komst van een kleine polikliniek in Wageningen.

3. Cultuur en ontmoeting

“Het CDA vindt cultuur en ontmoeting van groot belang voor alle inwoners”

Mensen, ook in Wageningen, hebben grote behoefte aan persoonlijke ontmoetingen. Wageningen is een aantrekkelijke plek om te wonen, te werken en te recreëren. Het is een levendig internationaal en intercultureel ontmoetingscentrum. Het centrum van Wageningen heeft een veelkleurig aanbod van winkels, uitgaansgelegenheden en culturele activiteiten. Het biedt een diversiteit aan mogelijkheden waarin mensen zich thuis kunnen voelen en kunnen kiezen. Talrijke verenigingen, groeperingen en organisaties bieden de Wageningers mogelijkheden voor ontmoeting en contact. De betrokkenheid en creativiteit van de Wageningse gemeenschap is van groot belang. De bibliotheek, de Junushoff, 't Venster en het Heerenstraat Theater zijn belangrijke plaatsen van cultuur en ontmoeting voor alle Wageningers.

De versterking van de kwaliteit en diversiteit van cultuurhistorische en wetenschappelijk educatieve instellingen in Wageningen acht het CDA van groot belang. Het zal zich inzetten om de functie van Wageningen als kloppend hart van Food Valley te versterken.

Gezondheidsproblemen als gevolg van een gebrekkig voedingspatroon en onvoldoende beweging vormen een vraagstuk van groeiende betekenis in onze samenleving. Het belang van individuele sportbeoefening en conditietraining gericht op de gezondheid neemt toe.

Actiepunten

- Het CDA pleit voor behoud en versterking van haar belangrijke instellingen voor cultuur en ontmoeting zoals de Junushoff, 't Venster en de bibliotheek. Het CDA pleit voor een duurzame toekomst van dergelijke instellingen.
- Wageningen speelt een belangrijke rol bij de herdenking op 4 mei en de viering van bevrijding op 5 mei. Wageningen dient in de toekomst de rol als bevrijdingsstad te blijven vervullen en te versterken. Het is van groot belang dat er aandacht blijft voor verworvenheden als vrede en vrijheid. Met het bevrijdingsmonument, het 4 mei monument en het defilé in Wageningen, worden deze verworvenheden onder de aandacht van jong en oud gebracht.
- Het CDA kiest ervoor om sport door jongeren extra te stimuleren en de begeleiding van sportactiviteiten door vrijwilligers te ondersteunen en professionaliseren. Door de samenwerking tussen sportinstellingen, -verenigingen en onderwijsinstellingen (inclusief Wageningen UR) te bevorderen, komt men tot een efficiënter gebruik van de beschikbare faciliteiten.
- Om Wageningen recht te laten doen als ontmoetingsplaats is het van belang dat haar toegankelijkheid verbeterd wordt. Dit kan door betere fietsvoorzieningen en betere parkeergelegenheden (zie ook Leefbaarheid, woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling).
- Levendigheid van Wageningen wordt herkend mede door festivals met regionale en (inter)nationale uitstraling. De handhaving van deze evenementen is wenselijk.
- In 2013 heeft Wageningen 750 jaar stadsrechten. Dit dient gevierd te worden met jong en oud (ook studenten).

4. Gemeentelijke besturing

“Het CDA kiest voor helderheid, besluitvaardigheid en slagvaardigheid van het stadsbestuur”

De gemeente is de spil van de Wageningse samenleving en heeft verantwoordelijkheden en taken die verder reiken dan het belang van de eigen gemeente. Samenwerking in de regio is noodzakelijk voor de toekomst van Wageningen

Het gemeentebestuur dient op actieve wijze burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven te betrekken bij de beleidsvoorbereiding. In de oriëntatiefase kan de inbreng van inwoners en maatschappelijke organisaties belangrijke bouwstenen opleveren voor toekomstig beleid. De gemeente en dus ook de politiek moet meer transparant zijn en vooral dicht bij de burger staan. Daarbij moeten de mogelijkheden van het internet optimaal benut worden. Bij het maken van beleid is de effectiviteit van de besteding van gemeenschapsgeld van groot belang. Vragen als ‘Wat wordt er besteed en wat krijgt de burger er voor terug?’ staan centraal.

Het CDA staat voor een open dialoog met alle democratische partijen en is voorstander van een college van B&W dat een zo breed mogelijke steun in de gemeenteraad heeft. In de volgende periode dient het college van B&W evenwichtig te zijn samengesteld.

Het CDA kiest voor een helder, besluitvaardig en slagvaardig stadsbestuur. Dit zou absoluut een vanzelfsprekendheid moeten zijn. Toch is het goed als de gemeente hier structureel naar kijkt en alert op blijft.

Actiepunten

- Besluitvaardigheid: het CDA kiest voor helderheid, besluitvaardigheid en slagvaardigheid van het stadsbestuur. Dit verdient de Wageningse bevolking.
- Solide financieel beleid: elk jaar een sluitende begroting: niet meer uitgeven dan dat er aan budget beschikbaar is.
- In de volgende periode dient de omvang van het college van B&W te passen bij de grootte van de gemeente.
- Wageningen scoort slecht op de profijtindex, dit is een intergemeentelijke index die gemeenten vergelijkt op basis van de vraag ‘In welke gemeente krijgt de burger de meeste waar voor zijn geld?’. Financiële discipline van de gemeente, effectief gebruik van gemeenschapsgeld en zo beperkt mogelijke verhoging van de WOZ zijn hierbij kernbegrippen.
- Het CDA pleit voor helder en toetsbaar beleid en wil vooral sturen op het beoogde resultaat van het beleid en niet alleen op het beleid zelf. Burgers en bedrijven verdienen een effectieve, adequate dienstverlening. Afdelingen en verenigingen die een goed beleid voeren worden beloond.
- De digitale dienstverlening van de gemeente dient verbeterd te worden. Het CDA pleit voor één groot elektronisch portal voor dienstverlening en voor allerlei culturele- en sportactiviteiten in de stad. Het CDA hecht er belang aan dat deze dienstverlening, de baliefunctie niet vervangt. Wie niet zelf informatie kan vinden, al dan niet op internet, moet bij de gemeente terecht kunnen.

5. Leefbaarheid, woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling

“Aantrekkelijke woonlocaties voor medewerkers van Wageningse bedrijven binnen de grenzen van het huidige Structuurplan zijn noodzakelijk”

Met een aantrekkelijke stad en regio en gunstige werkgelegenheid in de regio biedt Wageningen een fantastische woonomgeving. Er is een kwalitatief goed woningaanbod, voornamelijk door stedelijke vernieuwing en nieuwbouw toegesneden op karakteristieken van de bewoners (o.a. veel ‘kortverblijvers’ en relatief veel middenklasse).

Het aanbod van woningen in Wageningen dient in te spelen op de vraag en de diversiteit in de samenstelling van de bevolking. Aantrekkelijke woninglocaties dienen te worden gecreëerd voor medewerkers van al bestaande en nieuwe Wageningse bedrijven.

De verwachting is dat het aantal inwoners in Wageningen in de komende jaren zal stijgen naar maximaal 40.000 en daarmee neemt ook de behoefte aan nieuwe woningen toe.

Actiepunten

- De entree van het centrum van Wageningen dient aan de Oost- en Westzijde stedenbouwkundig verbeterd te worden. De verbetering van Stadsbrink, Gerdesstraat, Stationsstraat en Plantsoen dient prioriteit te krijgen. In de planvorming dient ook het herstel van de stadsgracht meegenomen te worden.
- Het CDA vindt de huidige grenzen van bebouwingsmogelijkheden voor woningbouw, kantoren en industrie zoals aangegeven in het huidige Structuurplan de maximale grens van bebouwing.
- De woningbouwontwikkeling moet duurzaam zijn. Het CDA sluit aan bij de doelstellingen in het klimaatbeleidsplan.
- Woningbouw wordt levensloopbestendig gerealiseerd. Dat wil zeggen dat de woning geschikt is om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen, ook als er meer zorg nodig is.
- Met name 30+ers en kenniswerkers kunnen met hun woonvraag onvoldoende terecht in Wageningen. Het CDA vindt het noodzakelijk dat voor deze groepen een passend aanbod van woningen beschikbaar moet komen. Hiervoor zijn de nieuwbouwlocaties Kortenoord en Wageningen-West uitermate geschikt. Het gemeentelijke woningbouwprogramma moet hier op worden aangepast. Het CDA wil tevens betaalbare huisvesting voor studenten, mensen met een beperking en ouderen.
- De ontwikkelingen op de Dreijen moeten ten goede komen aan woningbouw van de kenniswerkers van Wageningen. Met name voor deze doelgroep is er te weinig aanbod om zich hier te kunnen vestigen. De Dreijen moet zich ontwikkelen tot een woon-werk-gebied wat aansluit bij de ambitie Food Valley.
- Leefbaarheid in de woonwijken is van levensbelang. Er moet in de nieuwbouwwijken 3% meer speelruimte worden gecreëerd boven de landelijke norm. Kinderen moeten veilig in hun eigen wijk kunnen spelen. Verder pleit het CDA voor een maximum snelheid van 30 km per uur in alle woonwijken.

Actiepunten (vervolg)

- Het CDA pleit voor geen verdere hoogbouw in de stad.
- Het CDA ziet de klimaatproblematiek als zeer urgent. De ambitie om goede rentmeesters te zijn dient daarom hoog te liggen. Het CDA werkt mee aan versnelde planvorming en fasering om de gemeente klimaatneutraal te maken.
- Wageningen kent maximaal twaalf koopzondagen per jaar (Winkelsluitingswet van 1996). Het CDA is tegen eventuele uitbreiding van het aantal koopzondagen voor winkeliers en/of supermarkten. Het CDA hecht aan het belang van de zondagsrust. Daarnaast zouden extra koopzondagen leiden tot oneerlijke concurrentie, omdat kleine ondernemers moeilijk of niet op zondag open kunnen zijn.
- Er moet meer toezicht komen van de gemeente op parkeren, afval en milieu om de overlast voor burgers te voorkomen.

6. Groene ruimte

“Kwaliteit van de groene ruimte in en rondom de stad hebben hoge prioriteit voor de leefbaarheid van Wageningen”

Wageningen is een stad met blauwe en groene stadsranden. Mensen ontdekken steeds meer de betekenis van kleinschaligheid. Leefbaarheid is daar waar het goed wonen en werken is, met een gezonde economische en sociale basis en een goed voorzieningenniveau. Ruimte voor recreatie, met natuur en landschap om van te genieten en met ruimte om tot rust te komen is daarbij van groot belang.

Ruimte in Wageningen is schaars. Elke plek in Wageningen heeft een functie: wonen, werken, landbouw, natuur en recreatie, water, vervoer. Voor al deze functies wordt de komende jaren extra ruimte gevraagd. De verschillende ruimteclaims gaan boven de beschikbare ruimte. Door meervoudig ruimte gebruik kunnen we in de toekomst de ruimte vraag in goede banen leiden.

Er moet een evenwicht gevonden worden tussen enerzijds de zorg voor het verleden en het bestaande en anderzijds door vernieuwing de zorg voor morgen. Meer aandacht voor de natuur dan nu, is daarbij van groot belang.

Actiepunten

- De kwaliteit van de Groene Ruimte in de stad en het buitengebied dienen hoge prioriteit te behouden. Ook de beleving en toegankelijkheid voor de burger zijn hierbij van belang. Extra nadruk dient gelegd te worden op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (plantsoenen, speellocaties, wegen, wegbermen, fietspaden, rotondes). Het niveau van het groenonderhoud is te laag. Het CDA wil het niveau van het onderhoud in de hele stad omhoog brengen. Het CDA is bereid om hier budget voor vrij te maken.
- Voor het Binnenveld dient het beleid gericht te zijn op het behouden van een multifunctioneel cultuurlandschap.
- Bescherming en ontwikkeling van de Eng als waardevol open landschap met cultuurhistorische waarde dient de volle aandacht te krijgen.
- Recreatie is ook voor Wageningen van belang. Het CDA zet zich in om van Wageningen een verbindingspunt te maken tussen fiets- en wandelroutes in het Rijn- en Valleigebied. Hiervoor zijn een fietsbrug over de Grift en routes in de zoom van en op de Veluwe goede mogelijkheden. Tevens wil het CDA een fietspendelboot tussen Rhenen en Arnhem met diverse halteplaatsen gerealiseerd zien.
- Het unieke karakter van de as tussen het centrum en de Wageningse Berg dient versterkt te worden door passende economische activiteiten toe te staan. Publieke functies dienen daarbij voorrang te krijgen

Actiepunten (vervolg)

- Wageningen heeft een unieke geografische ligging, met de Wageningse Berg, De Rijn met de uiterwaarden, De Eng en Het Binnenveld. Deze unieke natuurlijke omgeving moet behouden blijven.
- Het CDA is voor een geïntegreerde aanpak van natuureducatie en recreatie.
- Voor de arboreta op de Wageningse Berg dient de publieksfunctie behouden te worden.

7. Beter en blijvend bereikbaar

“Een oplossing moet gevonden worden voor het mobiliteitsprobleem”

Bereikbaarheid en vervoer binnen de gemeente Wageningen blijven aandacht vragen. Zeker waar onze mobiliteit (hoger dan gemiddeld in Nederland) tot zeker 2030 gestaag blijft groeien. Voor het bedrijfsleven geldt dat zowel openbaar vervoer en goede ontsluiting via de weg een belangrijke vestigingsfactor is en blijft.

Voor studenten, zo belangrijk voor onze gemeente, zijn openbaar vervoer en de fiets de meest relevante vervoersvormen. Ook een deel van de groeiende groep ouderen, de komende jaren vaker aangewezen zijn op het openbaar vervoer. Voor andere bevolkingsgroepen zijn openbaar vervoer, de fiets, maar ook de auto belangrijke transportmiddelen.

Wageningen is geen eiland. De vervoersverbindingen met de WERV-gemeenten, met Arnhem, transportcorridors zoals de A12, A15, A50 en de treinverbinding Utrecht/Arnhem, zijn voor het CDA van vitaal belang voor het leef- en vestigingsklimaat in Wageningen.

Actiepunten

- De mobiliteit in en rondom Wageningen is een punt van grote zorg. De verkeersstromen zullen tot 2030 blijven stijgen. Het CDA pleit voor een integraal verkeersplan om ook in de toekomst de bereikbaarheid van Wageningen te kunnen garanderen.
- Voor het mobiliteitsprobleem op de rondweg van Wageningen moet een oplossing gevonden worden om de doorstroming te bevorderen en de overlast voor de wijken Tarthorst en Roghorst te minimaliseren.
- In deze collegeperiode moet een besluit worden genomen hoe bij het gereed komen van de wijken Kortenoord en Wageningen-Zuid West en de verdere ontwikkelingen binnen de haven het mobiliteitsvraagstuk opgelost wordt met betrekking tot de ringweg.
- Toekomst stadion De Wageningse Berg: Het CDA staat voor een voortvarende aanpak voor de uitvoering van het plan "Herontwikkelingsplan Future Centre Wageningse Berg". Dit betekent een goede balans tussen enerzijds een kleinschalige economische ontwikkeling, het behoud van de historie en het sportieve recreatieve karakter. En anderzijds is er de groene omgeving van de De Wageningse Berg.
- Het CDA geeft prioriteit aan een beter onderhoud van wegen en fietspaden in verband met veiligheid en preventie van schade en ongemak. Er moet meer geïnvesteerd worden in het onderhoud van wegen.
- Voor een goede bereikbaarheid van het centrum dienen parkeervoorzieningen met een geringer ruimtebeslag, zoals parkeergarages (eventueel ondergronds of half verdiept), ontwikkeld te worden.
- Het CDA pleit voor een betere bewegwijzering (o.a. parkeersignalering).

8. Veiligheid voorop

“Zowel sociale veiligheid als verkeersveiligheid dienen gewaarborgd te zijn in de Wageningse wijken”

Veiligheid is van vitaal belang voor het welbevinden van de burger. De samenleving wordt in toenemende mate door de burger als onveilig ervaren. In Wageningen is anno 2009 een toename waarneembaar van vandalisme, geweldsdelicten en drugshandel en –misbruik, vooral bij jongeren. Verder is het zo dat de subjectieve veiligheid - de mate waarin de burgers zich veilig voelen – voor de gemiddelde Wageningse burger te wensen over laat.

Een pro-actief veiligheidsbeleid, een lage tolerantie en een actief voorlichtingsbeleid ten aanzien van onze veiligheid leiden tot een hoge alertheid en weerbaarheid bij de burger en de bedrijven in onze gemeente, dit leidt tot een schoon, mooi en veilig Wageningen voor onze burgers.

De agent moet zichtbaar terug gebracht worden in de wijk, zodat beter kan worden ingespeeld op de behoeften van de burgers in de wijk. Daarnaast moeten buurtbewoners worden gestimuleerd om de eigen leefomgeving veiliger te maken door zelf actief op te treden.

Het CDA wil dat de openbare ruimte zo ingericht wordt dat de sociale veiligheid verbeterd wordt.

Actiepunten

- Bij de ontwikkeling van woonwijken moet veiligheid gewaarborgd zijn. Zowel op het gebied van sociale veiligheid als verkeersveiligheid. Dit zorgt ervoor dat bewoners zich prettig op straat kunnen begeven op ieder moment van de dag.
- De beheersing van de jeugdcriminaliteit dient volgens het CDA prioriteit te krijgen in het veiligheidsbeleid.
- Veiligheid moet een belangrijk onderdeel zijn van wijkgericht werken. De wijk in en om het centrum verdient blijvende aandacht voor problemen bij het bezoek aan horecavoorzieningen. Het CDA pleit voor een verbetering van de contacten tussen horeca, politie, gemeente en omwonenden.
- Het CDA wil dat de openbare ruimte zo ingericht wordt dat de sociale veiligheid verbeterd wordt.
- Het CDA pleit voor maatregelen om de overlast van rondhangende personen tegen te gaan. Het verbeteren van de veiligheid op en rond schoolpleinen en speellocaties is een noodzaak.
- Het CDA pleit verder voor maatregelen om de overlast door auto's in woonwijken en rondom scholen tegen te gaan.
- Het CDA geeft hoge prioriteit aan veilige verbindingen voor fietsers en voetgangers tussen het centrum en de Campus van Wageningen UR. Fietstunnels bij de knelpunten op de Nijenoord Allee of gelijkwaardige duurzame oplossingen worden ondersteund.
- Het CDA wil samen met ouders, scholen en jongerenwerkers sterker inzetten op preventieve programma's om jeugdcriminaliteit tot een minimum te beperken.

- De tolerantie ten aanzien van overtreding van milieuregelgeving dient tot een minimum te worden teruggebracht ('zero tolerance').

Overtuigd? Tot slot iets over het CDA

Het CDA

Het CDA is een moderne Christendemocratische volkspartij. Voor het CDA staat de gemeenschap centraal. De betrokkenheid van mensen bij hun gemeente, hun gezin, hun school, hun wijk, hun bedrijf, hun vereniging: die vormt het ware draagvlak van de gemeente. De christendemocratie onttrekt zich daarmee aan het versleten links-rechts-schema. Het CDA heeft een geheel eigen plaats in de Nederlandse politiek: sociaal op sociaal-economisch gebied, degelijk als het gaat om geld, vasthoudend en appellerend op het terrein van normen en waarden.

Politiek géén doel op zich

Het CDA wil een degelijke en betrouwbare politieke beweging zijn, die nieuwe wegen inslaat waaraan altijd vaste waarden ten grondslag liggen. Politiek is voor het CDA geen doel op zich, maar een manier om zaken in de samenleving voor elkaar te krijgen. Het CDA heeft duidelijke standpunten over de toekomst, maar die dwingen we niet af. Besluiten die op steun in de gemeente kunnen rekenen, zijn duurzamer dan die met een smalle basis. Daarom vinden we samenwerken zo belangrijk.

Bezoek ook de volgende websites:

www.cdawageningen.nl

www.wageningenvoorelkaar.nl

www.cda.nl